

Kennisontwikkeling en kennisdeling

In de opiniebijdrage bij dit nummer beschouwt Petri Embregts het spanningsveld tussen praktijk en wetenschap vanuit het perspectief van kennisontwikkeling en kennisdeling. Geen nieuw probleem en niet een fenomeen dat beperkt is tot de zorg voor mensen met verstandelijke beperkingen. Het centrale thema van het IASSID (destijds nog IASSMD) congres in Den Haag in 1976 was 'From Research to Practice'. Er vond toen zeker in Nederland, in verhouding tot nu, veel minder *research* plaats en de *practice* was niet overtuigd dat kennis een belangrijke motor voor ontwikkeling zou zijn maar men vond dat het eerder om ideologie en politiek ging. In 1992 leverde ik een bijdrage over het thema 'from research to practice' (1) op het IASSID congres in Brisbane. Daarbij kon ik putten uit een grote hoeveelheid internationale literatuur over dit onderwerp die vooral de cultuurverschillen tussen de werelden van onderzoek en praktijk belichtte. Een belangrijke remedie voor het overbruggen van de twee culturen werd gezien in het creëren van netwerken. Aan de 'praktijkkant' is er echter sprake van meerdere subculturen die alle in de netwerken betrokken moeten worden. Het ging volgens Louis Rowitz (destijds hoofdredacteur van het *American Journal on Mental Deficiency*) om de subculturen van: professionals en managers in zorgorganisaties; ouders en familie van mensen met verstandelijke beperkingen; en beleidsmakers en betrokken overheden. Kennisontwikkeling en kennisdeling dienden, volgens Rowitz, deze groepen liefst samen te betrekken. In Nederland vinden we dit

inmiddels precies terug in de samenstelling van programmacommissies en netwerken van ZonMw zoals in het Nationaal Programma Gehandicapten, Gewoon Bijzonder, maar ook in de inmiddels ontwikkelde Academische Werkplaatsen waarover Embregts in dit nummer schrijft.

Al in de jaren negentig van de vorige eeuw werd gepleit voor het gebruik van marketing methoden om wetenschappelijke kennis dichterbij potentiële gebruikers te brengen. In de eenentwintigste eeuw hebben we aan marketingmethoden geen gebrek. Eerder zou nu moeten worden gewaarschuwd dat 'producten' van onderzoek voldoende gevalideerd en geconfirmeerd moeten worden vooraleer ze worden gemarket. Op dit moment bestaat het risico dat (te) snel een methode in de (gehandicapten)markt wordt geplaatst waarvan de effectiviteit, robuustheid, validiteit van het ontwikkeltraject, betrouwbaarheid, en het vermelden van 'credits' en 'merrits' van ontwikkelaars onvoldoende zijn gewaarborgd. Het is inderdaad eenvoudig om een website te ontwikkelen en gebruikers-citaten als 'klinisch bewijs' aan te voeren zonder beschikbaarheid van onafhankelijke kwaliteitsoordelen en ondersteuning van de geclaimde evidentie. Ook al is een goede professionele praktijk meer dan wetenschappelijke evidentie en is kennis en wegen van de specifieke context van elke situatie en casus van groot belang, de rol van wetenschappelijke evidentie mag niet ondergeschoven geraken. Ook hier lijkt kritisch verbinden de te volgen weg.

Het *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen* probeert met dit septembernummer en geheel volgens haar missie, wederom een bijdrage te leveren aan het delen van kennis die in wetenschap en praktijk in Nederland werd ontwikkeld.

Het openingsartikel is een samenvatting van de op 5 juli 2017 uitgesproken oratie van Xavier Moonen: “Het (h)erkennen en waarden van kinderen en jongvolwassenen met licht verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen”. In dit artikel wordt zowel op de definitie en kenmerken van de doelgroep ingegaan als op het programma van deze bijzondere leerstoel. De redactie respecteert in deze bijdrage de voorkeur van de auteur voor ‘licht verstandelijke beperking’ boven het door NTZ gebruikte ‘lichte verstandelijke beperkingen’.

Het artikel van Van Asselt-Goverts, Heessels, Duijf, Prudon en Slagboom past binnen het thema van dit redactioneel en de bijdrage van Embregts vanwege hun onderzoek naar samenwerking tussen onderzoekers met en zonder lichte verstandelijke beperking.

Het eerste praktijkonderzoek van de hand van Vos-Dijkslag, Dekkers en Van der Poel behandelt de afbouw van psychofarmaca en het effect op de begeleidingsintensiteit van mensen met een verstandelijke beperking.

Het tweede praktijkonderzoek beschrijft een project van Helmhout en Dorland naar prevalentie van slikproblemen bij volwassenen met een verstandelijke beperking.

De inhoudelijke bijdragen sluiten af met de opiniebijdrage van Embregts over kennisontwikkeling en kennisdeling in gelijkwaardige verbinding tussen praktijk en wetenschap.

Verder treft de lezer de gebruikelijke rubrieken: boekbespreking, berichten, agenda en publicaties.

Dr. Wil H.E. Buntinx
Hoofdredacteur

Literatuur

- (1) Buntinx W.H.E. (1992). From Research to Practice. Strategies for the Building of an Interface. In: Schuurman M.I.M., & Flikweert D.A. (eds.), *Research on Mental Retardation in the Netherlands. Contributions to the 9th World Congress IASSMD*, August 1992, Australia (p. 13-25). Utrecht: BBI / NGBZ.